

Usein kysyttyä koloradonkuoriaisesta

Kuva: Adobe Stock

1. Esiintyykö koloradonkuoriaista Suomessa?

Koloradonkuoriaista ei esiinny Suomessa pysyvästi. Kuoriaisia kulkeutuu Suomeen satunnaisesti ilmvirtausten mukana Venäjältä ja Baltian maista. Peruna on kuoriaisen isäntäkasvi, minkä vuoksi maahan saapuneet yksilöt hakeutuvat perunakasvustoon. Kuoriaisten esiintyminen perunapelloilla johtuu satunnaisesta kulkeutumisesta ilmvirtausten mukana, eikä se liity viljelytoimenpiteisiin tai viljelijän toimintaan.

Koloradonkuoriainen on Suomessa suoja-aluekaranteenituhooja, mikä tarkoittaa, että Ruokavirastolla on velvollisuus hävittää kaikki todetut esiintymät (kasvinterveysasetus (EU) 2016/2031).

2. Miten koloradonkuoriainen vahingoittaa perunakasvustoa?

Koloradonkuoriainen on maailmanlaajuisesti perunan pahin tuholainen. Sen toukat syövät perunan lehdet nopeasti paljaksi, pysäyttävät kasvin kasvun ja vaikuttavat sadon määrään merkittävästi.

3. Mitä vaikutuksia koloradonkuoriais-esiintymillä on?

Koloradonkuoriaisen pysyvä asettuminen Suomeen lisäisi perunanviljelyn kustannuksia ja työmäärää sekä vaikeuttaisi siemenperunan

vientiä, erityisesti EU:n ulkopuolelle. Joihinkin maihin vienti estyy kokonaan, jos viejämaassa esiintyy koloradonkuoriaista. Myös luomutuotanto vaikeutuisi. Maailmalla kuoriaista torjutaan pääasiassa kemiallisesti, mutta haasteena on kuoriaisen kyky kehittää vastustuskykyä kasvinsuojeluaineille. Suomessa torjuntakeinoihin kuuluu kasvinsuojeluainekäsittely ja pesäkekohdan mekaaninen käsittely maata kuokkimalla ja kuumentamalla.

4. Milloin kasvustoja tulee tarkkailla?

Kasvustoja tulee tarkkailla juhannuksesta alkaen kulkemalla perunakasvustossa ja etsimällä näkyviä syöntijalkia, toukkia ja aikuisia.

5. Mitä teen, jos epäilen tai havaitsen koloradonkuoriaisen?

Ilmoita epäilystä viipymättä Ruokavirastolle sähköpostilla kasvinterveys@ruokavirasto.fi tai verkkolomakkeella (QR-koodi lopussa). Liitä mukaan valokuva. Usein jo valokuvan perusteella voidaan arvioida, onko kyseessä koloradonkuoriainen. Ilmoittaminen viivyttämättä on tärkeää, sillä mitä aikaisemmin kuoriaiset havaitaan, sitä todennäköisemmin esiintymä saadaan hävitettyä olemassa olevilla menetelmillä. Ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia.

6. Miten havaintopaikalla tulee toimia?

Merkitse havaintopaikka selkeästi maastoon esim. kepillä. Älä liiku kasvustossa enempää kuin tarpeellista. Ota muutama kuoriainen, toukka tai munaryhmä talteen kannelliseen muovi- tai lasiastiaan tunnistusta varten. Keskeytä kaikki viljelytoimenpiteet ja odota viranomaisen ohjeita. Torjuntatoimia ei saa aloittaa itse.

7. Voiko perunan tuotanto jatkaa koloradonkuoriaisesiintymän varmistumisesta huolimatta?

Muilla kuin toimenpiteen alaisilla lohkoilla voi yleensä viljellä perunaa normaalisti. Luomuviljelijän kannattaa varautua siihen, että perunalohko voidaan joutua käsittelemään kasvinsuojeluaineella. Kuoriaiselle ei ole luomuviljelyyn soveltuvia kasvinsuojeluaineita. Tämä tarkoittaa, että kyseisellä käsitellyllä lohkokolla edellytetään siirtymävaiheen uudelleen aloittamista.

8. Voiko perunasadon käyttää kuoriaishavainnosta huolimatta?

Perunasato voidaan yleensä markkinoida. Luomussa torjunnan kohteena olleen lohkon sato voidaan yleensä markkinoida tavanomaisena perunana ja muiden lohkojen sato voidaan yleensä markkinoida luomuna.

9. Mitä torjuntatoimenpiteitä tehdään?

Torjuntatoimenpiteet määrää Ruokavirasto. Torjuntatoimenpiteisiin kuuluu pesäkkeen ja sen ympäristön kasvinsuojeluainekäsittely. Lisäksi kasvustoa voidaan kuumentaa kaasupolttimella ja maaperää kuokkia ja kuumentaa, jotta maahan koteloituneet kuoriaiset saadaan hävitettyä. Ammattiviljelmillä toimija voidaan määrätä käsittelemään pesäkkeen ympärillä oleva peltolohko kasvinsuojeluaineilla tai useampaa lohkoa tilanteen mukaan.

Lisäksi kuoriaisten leviämistä rajoitetaan syöttikasveilla siirtämällä perunakasvustoa käsitellylle alueelle, jotta maasta nousevat kuoriaiset pysyvät rajoitetulla alueella eivätkä leviä muualle kasvustoon. Tarvittaessa tehdään uusintakäsittely kasvinsuojeluaineella. Kasvinsuojeluaineen leviämistä muihin kasveihin voidaan estää suojaamalla kasvit esimerkiksi muovilla. Kasvinsuojeluaineet tehoavat vain kasveilla oleviin aikuisiin kuoriaisiin ja toukkiin.

Maassa oleviin kehitysvaiheisiin, kuten koteloihin tai talvehtimiseen valmistautuviin aikuisiin, valmisteevät eivät tehoa.

10. Mitä velvoitteita toimenpiteen alaiselle lohkolle tulee?

Toimenpiteen alaiselle lohkolle tulee istuttaa perunaa syöttikasveiksi esiintymäpesäkkeiden ympärille seuraavan kahden vuoden ajan. Jos koloradonkuoriainen on onnistunut talvehtimaan, jää se maasta noustessaan syöttikasveille ruokailemaan ja lisääntymään ja torjunta on silloin helpompaa. Muilla kuin toimenpiteen alaisilla lohkoilla voi yleensä viljellä perunaa normaalisti.

Saastuneelta alueelta lisäystarkoituksiin kasvatettua kasvimateriaalia, maa-ainesta tai muuta kasvualustaa ei saa myydä eikä luovuttaa viljelytarkoituksiin päätöksen voimassaoloaikana. Perunanvarsia ei saa kuljettaa saastuneelta alueelta muualle. Tarkastajat antavat tarkemmat ohjeet viljelytoimenpiteistä, kuten kyntämisestä ja muusta maan muokkauksesta.

11. Kuinka monta koloradonkuoriaisesiintymää on todettu tänä vuonna?

Ruokavirasto päivittää verkkosivuille ajantasaisen tiedon koloradonkuoriaisesiintymistä.

www.ruokavirasto.fi/koloradonkuoriainen

12. Voiko torjuntatoimista saada korvauksia?

Korvauksia voi hakea Ruokavirastolta, mutta ne on rajattu vain poikkeuksellisiin tilanteisiin. Niitä voidaan maksaa vain välittömistä kustannuksista tietyn edellytyksin:

<https://www.ruokavirasto.fi/kasvit/kasvitaudit-ja-tuholaiset/kasvinterveylain-mukaiset-korvaukset/>

Lue koloradonkuoriaisesta.

Ilmoita koloradonkuoriaisepäilystä.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority